

Viedeň/Bratislava, 12. augusta 2020

Slovensko sa po koronakríze môže stať ešte atraktívnejšie
Coface: Následky pandémie môžu krajinám SVE paradoxne pomôcť zvýšiť ich podiel na globálnych dodávateľských reťazcoch.

Slovensko vrátane ďalších krajín strednej a východnej Európy by sa mohlo po odznení koronakrízy stať atraktívnejšie pre investorov a zvýšiť tak podiel v globálnych dodávateľských reťazcoch. Vyplýva to z najnovšej analýzy nadnárodnej spoločnosti Coface, globálneho lídra v poistení pohľadávok firiem a manažovaní ich kreditného rizika. *„Pandémia, karanténne opatrenia a prerušenie výroby v Číne ako najväčšieho dodávateľa vyvolali diskusie o potrebách zvýšenia odolnosti globálnych dodávateľských reťazcov voči šokom zo zahraničia. Hoci nikto neočakáva, že Čína stratí postavenie top jednotky v globálnych dodávkach, následky pandémie by mohli priniesť príležitosti pre krajiny nášho regiónu v tomto diverzifikačnom procese,*“ konštatuje generálny riaditeľ Coface pre Slovensko a Českú republiku Ján Čarný. Ako dodáva, dôležitý však bude aj do budúca vzhľadom na potenciálne karanténne obmedzenia podiel robotizácie a automatizácie. *„Tu Slovensko v rámci regiónu už teraz hrá prím v automobilovom aj strojárskom sektore,*“ podotýka.

Šance Slovenska

Už v uplynulých rokoch krajiny regiónu, najmä tie, ktoré sa stali súčasťou EÚ, zvýšili zahraničný obchod a podiel na globálnych dodávateľských reťazcoch. Tromfom bola najmä vzdelaná pracovná sila, geografická blízkosť k západnej Európe, nízke náklady na pracovnú silu (jedna tretina v porovnaní so západnou Európou), relatívne dobrá infraštruktúra a stabilné podnikateľské prostredie. Ako podotýka analýza Coface, región sa zmenil na „montážnu linku“ pre západoeurópske spoločnosti, so snahou vyhnúť sa zotrúvaniu v reťazci výroby s nižšou pridanou hodnotou. Aj vzhľadom na to by región mohol mať dobrú východiskovú pozíciu pri prehodnocovaní globálnych hodnotových reťazcov po kríze a ich možnom premiestnení. Konkurencia s nižšími mzdovými nákladmi v porovnaní so západnou Európou, samozrejme, nestačí. Ako ukazujú porovnávanie údaje, nižšia je aj produktivita. Na druhej strane, nízke náklady na pracovnú silu a relatívne dobrá infraštruktúra, ktorá sa vďaka podpore z EÚ fondov zlepšila, znamenajú nízke dopravné náklady a čas potrebný na výrobu produktu v SVE.

V necenovej konkurencieschopnosti rebríčka WEF síce stredo- a východoeurópsky región nepatrí medzi top svetových lídrov, no väčšina je umiestnená na prvých 50-tych priečkach (z celkových 141 krajín). V národnej konkurencieschopnosti podľa WEF patria medzi lídrov regiónu Estónsko, Česká republika, Slovinsko a Poľsko. Za nimi nasleduje Slovensko pred Maďarskom. *„Čo je podstatné, skóre získané v pilieri inovačná schopnosť potvrdzuje, že sa región posunul od „montážnych liniek“ po širšie začlenenie do globálnych hodnotových reťazcov s väčším počtom výskumných a vývojových činností,*“ upozorňuje Ján Čarný.

Investície do automatizácie

Región, vrátane Slovenska, už dosiahol pokrok v zvyšovaní produktivity vo výrobe, najmä v automotive, vďaka širšiemu využívaniu automatizácie a robotizácie a zahraničným investíciám, čo urýchlilo začlenenie sa do globálnych dodávateľských reťazcov. No v dôsledku pandémie a dopadov najmä na automotive krajiny krízu aj silno pocítili. Asociácia európskych výrobcov automobilov (ACEA) napríklad očakáva, že registrácia osobných automobilov sa za tento rok zníži približne o -25 %. *„Automobilový sektor aj bez pandémie čelil osobitným výzvam - oneskoreniu prispôsobenia sa novým emisným normám, zmene v preferenciách spotrebiteľa a nevyhnutnosti nákladných investícií,*“ upozorňuje Ján Čarný. Sektor by sa však mal podľa analýzy zotaviť už v strednodobom horizonte a automobilky by mali byť konkurencieschopné aj vďaka investíciám uskutočneným ešte v predchádzajúcich rokoch a tiež výrobným kapacitám, najmä ak sa prispôbia štrukturálnym zmenám v priemysle. *„Z toho by mohli ťažiť aj príbuzné sektory: výroba kovov, plastov a elektroniky,*“ spresňuje Čarný.

Región tak bude po odznení pandémie konkurencieschopný, ak sa s výzvami vysporiada, vrátane tlaku na mzdy a nedostatku pracovnej sily, čomu aktuálne čelí. Eliminovať to môže zvyšovaním automatizácie a robotizácie. Využívanie servisných robotov sa stalo častejšie. „V automobilovom priemysle na Slovensku až 10 % spoločností používajú servisné roboty, čo je omnoho vyšší podiel ako 4 % v Nemecku,“ podotýka Ján Čarný. Robotizácia v chemickom a strojárskom priemysle na Slovensku je podobná západnej Európe. V strojárstve má Slovensko najvyšší podiel využívania robotov z regiónu.

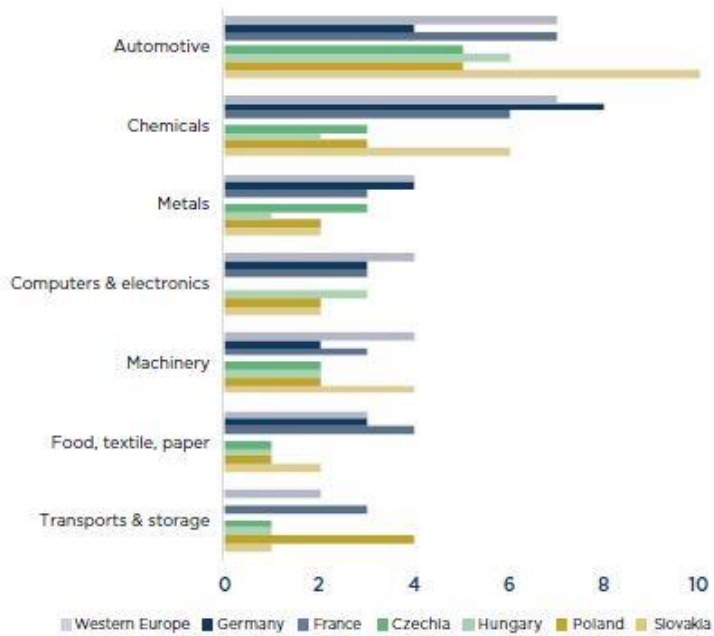
Core krajiny

Práve investície do automatizácie a robotizácie by mohli zvýšiť produktivitu a umožniť pokračovanie výroby v prípade ďalších pandémieí. „To bude mať vplyv na prílev zahraničných investícií v regióne a uľahčí rozhodovanie investorov o relokácii výroby do tohto regiónu. Ide najmä o krajiny ako Poľsko, Česko, Slovensko, Maďarsko a Rumunsko, kam by mali smerovať investície s vyššou pridanou hodnotou,“ podotýka Ján Čarný. Aj ďalšie krajiny budú priťahovať investorov, najmä balkánske, no pôjde skôr o investície s nižšou pridanou hodnotou.

Tromf IKT

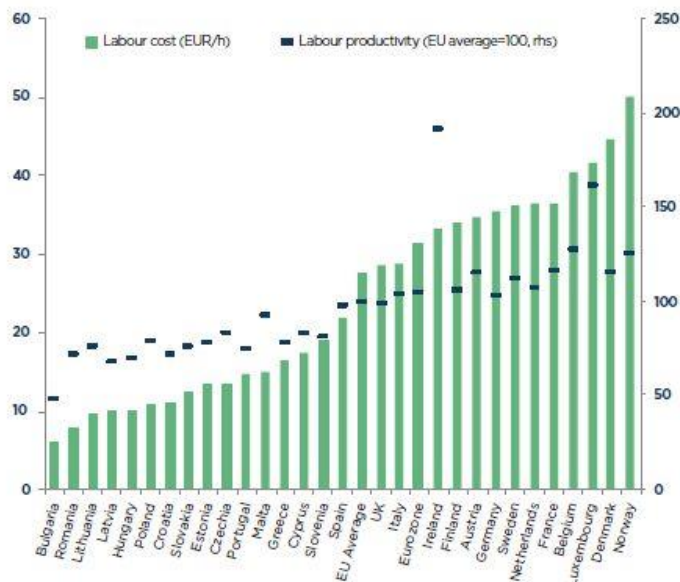
Siný potenciál regiónu pri relokácii sa ukazuje v IKT sektore, a to vďaka relatívne vysokému podielu pracovných miest zameraných na IKT a veľkému počtu talentovaných absolventov vedy, techniky, strojárstva a matematiky. Celosvetové giganty ako Google aj Microsoft už oznámili veľké investície v Poľsku. Podľa rebríčka globálnej konkurencieschopnosti WEF dosiahli výdavky na výskum a vývoj v krajinách SVE spolu až 1 % HDP. Takéto výdavky predstavovali 2 % HDP v Slovinsku, 1,7 % v Českej republike, 1,3 % v Estónsku, 1,2 % v Maďarsku a 0,8 % na Slovensku. Samozrejme, sú stále oveľa nižšie ako majú lídri: Izrael (4,3 %), Švajčiarsko (3,4 %), Švédsko (3,3 %) alebo Japonsko (3,1 %). Región môže posilniť vplyv, no je dôležité, aby bola pracovná sila v regióne pripravená na takéto príležitosti. Možnosťou je aj rekvalifikácia. Mnohé firmy budú čoraz viac obdobné aktivity a služby outsourcovať. Pandémia tiež ukázala, že množstvo pracovných pozícií sa dá vykonávať z domu. „Rozvinutejšie krajiny, ako Česko, Poľsko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko a pobaltské krajiny majú lepšie pozíciu z hľadiska prilákania investícií do služieb vďaka rastu digitalizácie,“ dodáva generálny riaditeľ Coface pre Slovensko a Českú republiku Ján Čarný.

**Automation: Use of service robots in selected sectors
(%, percentage of enterprises, 2018)**

Source: Eurostat, Coface

**CHART 1
Labour costs in Europe (EUR per hour) and labour
productivity per person employed (EU average = 100)**

Source: Eurostat, Coface

P R E S S R E L E A S E

KONTAKT PRE MÉDIÁ:

Slávka Boldocká - 0918805510, slavka@mediamedia.sk

Coface: for trade – Stavíme obchod spoločne

70 rokov skúseností a precízne vybudovaná sieť urobili spoločnosť Coface ikonou v oblasti úverového poistenia, riadenia rizík a globálnej ekonomiky. S ambíciou stať sa najúspešnejším globálnym obchodným poisťovacím partnerom v priemysle, odborníci spoločnosti Coface pracujú v rytme svetového hospodárstva a podporujú 50 000 klientov pri budovaní úspešných, rastúcich a dynamických podnikov. Služby a riešenia skupiny chránia a pomáhajú spoločnostiam prijímať kreditné rozhodnutia s cieľom zlepšiť ich schopnosť predávať na domácom aj exportnom trhu. V roku 2017 spoločnosť Coface zamestnávala ~4 100 ľudí v 100 krajinách a zaznamenala obrat vo výške 1,4 miliardy EUR.

www.coface.com

COFACE SA. je kótovaná na Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

